

Országos Természetjáró Vetélkedő (OTV)
I FORDULÓ II. kategória
Településismeret és környezetismeret

A. feladat: Mennyiségi összehasonlítás

A feladatban két mennyiség a) és b) nagyságrendi viszonyát kell eldönteni. A három lehetőség a következő:

$$a > b:$$

$$b > a:$$

$$a = b \text{ vagy } a \approx b:$$

Beküldendő a Megoldások összesítőjében a megoldás!

1. a/ A Duna magyarországi hossza
b/ A Tisza magyarországi hossza
2. a/ A Velencei-tó vízgyűjtőjének területe
b/ A Fertő-tó vízgyűjtőjének területe
3. a/ A Zengő magassága
b/ A Kab-hegy magassága
4. a/ Pisznyice barlang hossza
b/ Az Abaligeti barlang hossza
5. a/ Békés vármegye területe
b/ Nógrád vármegye területe
6. a/ Veszprém vármegye népsűrűsége
b/ Baranya vármegye népsűrűsége
7. a/Az M1-es autópálya hossza
b/ Az M5-ös autópálya hossza
8. a/ A Mátra erdőterülete
b/ A Bükk erdőterülete
9. a/ Kisfaludy kilátó magassága
b/ Széchenyi Zsigmond kilátó magassága
10. a/ Somogy vármegyével szomszédos vármegyék száma.
b/ Veszprém vármegyével szomszédos vármegyék száma.

B. feladat: A barlangok világa

Melyik barlangra ismered rá a leírásokban a felsorolt barlangok közül?

Beküldendő a Megoldások összesítőjében az eredmény!

pl. 11-m

1. Hazánk egyetlen barlangja, amely egy szomszédos országba is átnyúlik.
2. Egyetlen melegvízes fürdővé kiépített barlangunk.
3. A Bakony legmélyebb, szigorúan védett barlangja.
4. Maradandó élmény csónakázni a Keszthelyi-hegység mélyében.
5. A Mecsek egyetlen kiépített barlangja.
6. A Szalajka-völgyben egykoron ember is lakta.
7. A Fertő-Hanság Nemzeti Park területén mesterségesen, kőbányászással létrehozott hatalmas üregrendszer.
8. Híres ősember-maradvány lelőhely Cserépfalu határában , a Hór-patak völgyében.
9. Budapest leghosszabb részben kiépített a nagyközönség számára is látogatható barlang.
10. A Bükk egyik legmagasabban fekvő barlangja, mely diabáz és mészkő rétegek találkozásánál nyílik a felszínre.

a. Miskolctapolcai barlang	b. Baradla-barlang
c. Mátyás-hegyi barlang	d. Subalyuk
e. Abaligeti barlang	f. Alba Regia-barlang
g. Fertőrákosi Kőfejtő	h. Tapolca-barlang
i. Diabáz barlang	j. Istálóskői-barlang

C. feladat: Várak felismerése

A megoldást (a várak nevét), írja be a Megoldások összesítőjébe!

1.

2.

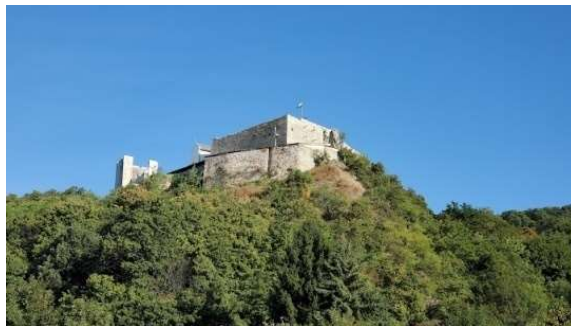
3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

D. feladat: Tájak és költők

A feladatban 11 költő:

Arany János, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Jankovich Ferenc, Kazinczy Ferenc, Kisfaludi Sándor, Kölcsey Ferenc, Oláh Gábor, Petőfi Sándor, Vajda János, Zrínyi Miklós 14 versrészlete olvasható.

Az alábbi térképen bejelöltük a versrészletekben megjelenített

településeket „.”, illetve tájegységeket „*” 1-14. tartó sorszámokkal.

Azonosítsa települések és a versrészleteket! pl.: 15-z

A Megoldások összesítőjében adja meg a válaszokat a fenti jelölések figyelembe vételével!

a., Fegyvert, s vitézt éneklek, török hatalmát
Ki meg merte várni, Szulimán haragját,

Zrini jól esmévén életének végét,
Ötszáz bátor vitézt számlál maga mellett;
Minthogy nem türheti immár égő tüzet,
Kiviszi magával azért mind ezeket.

c., Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.

e., Felhőbe hanyatlott a drégeli rom,
Rá visszasüt a nap, ádáz tusa napja;
Szemközt vele nyájas, szép zöld hegy-orom,

g., E világ minden szugolyái közt, oh
Széphalom, nekem te nevensz leginkább.
Oh fogadj csendes kebeledbe, majd ha
Életem elfut,

i., A tölgyek alatt
Szeretek pihenni,
Hova el nem hat
Város zaja semmi.
Zöld lomb közei
„Áttörve” az égbolt
S a rét mezein
Vegyül árny- és fényfolt.

k., Számúzóttak pusztasága,
Sibéria, magyarul,
Elvadultak Szaharája,
Rá a mennybolt üvegzárként leborul.
Unalomnak nagy madárja

m., Ül mellém a kandallóhoz,
Fel van szítva melege;
Csobáncz-várról, édes-kedves,
Im! halljad, egy agg rege:

b., Itt születtem én ezen a tájon
Az alföldi szép nagy rónaságon,
Ez a város születésem helye,
Mintha dajkám dalával vón tele

d., Messze setétedik már a Ság teteje,
Ezentúl elrejt a Bakony erdeje,
Szülőföldem, képedet:
Megállok még egyszer, s reád visszanézek.

f., Az áldott országba: *Somogyba* béérve.
Löllén egy stációt csinálván magának,
Igyekszett a *Lengyel* urak *Tótijának*,^[6]
Tótiból mint teljes kész lakadalomba,
Béhajtatott vígan a víg *Nagybajomba*,

h., Óh, Tihannak rijjadó leánya!
Szállja ki szent hegyed közül.
Ím, kit a sors eddig annyit hánya,
Partod ellenébe ül.

j., Odabenn a mély vadonban,
A csalános iharosban,
Félreeső völgy ölében,
Sűrű árnyak enyhelyében;

Oh milyen jó volna ottan,
Abban a kis házikóban,
Élni, éldegélni, szépen,
Békességben, csöndességben!...

l.,-Ki gyermekkézzel szórtam gondtalan
ifjuságomnak harminc aranyát,
megállok most és vallatom magam:
láttam Párizst – nem láttam Baranyát:
láttam Monte Carlot és Avignont
s mint a játékos, kinek pénze fogy,
riadva kérdem: mit nyertél, bolond?
Elmult Avignon – itt maradt Somogy.

n., Bús düledékeiden, Husztnak romvára
megállék;
Csend vala, felleg alól szállt fel az éjjeli hold.....
....Messze jövődővel komolyan vess össze
jelenkort;
Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!

E. feladat: Egy kis nyelvlecke, Páztortársadalom

Töltse ki a Megoldások összesítőjében található táblázatot!

F. feladat: Tereptan, TOTÓ

A Megoldások összesítőjében válaszoljon a kérdésekre!

1. A domborzatot szintvonalakkal ábrázolják. Milyen a színe?

a: fekete   b: barna   c: zöld

2. A domborzatnak a terep egyenletlenségeit nevezzük, amelyeket a természet alakított ki.

A felsoroltak közül melyik nem terepidom?

a: kúp   b: medence   c: ösvény   d: hegyhát
e: völgy

3. A térkép kicsinyítésének mértékét nevezzük méretaránynak.

Egy M1: 25000-es térképen 1 cm-es szakasz hány méternek fele meg a valóságban?

a: 10 m   b: 25 m   c: 250 m

4. Vízválasztó terepidomokat sorolunk fel. Melyik felsorolás hibátlan?

a: domb, halom, nyereg, teknő,   b: pihenő, lejtőkúp, terepfok, kúp
c: tereplépcső, omlás, töbör

5. Vízyűjtő terepidomokat sorolunk fel. Melyik felsorolás hibátlan?

a: teknő, metsződés, árok   b: gödör, töbör, hegyorr
c: nyereg, horhos, zsomboly

6. Az erdők jellege és állapota, az áttekinthetőség, kilátás, és áthatolás szempontjából különbözőek. A szálerdő:

a: fejlett, ritkított vastagtörzsű fákból áll.

b: vékony törzsűek, a gallyzat alacsony és sűrűn van ültetve.

c: A fáknek még 1 méter alatti a magasságuk.

7. Alföldnek nevezzük:

a: A tengerszint feletti magasság jelentősen nem haladja meg a 200 métert.

b: A tengerszint feletti magasság jelentősen nem haladja meg a 500 métert.

c: Tengerszint alatti terület.

8. Az erdővágások létesítésének célja:

a: A tájékozódás segítése

b: tűzvédelem

c: A vadászat megkönnyítése

9. A távbecsléshez a tárgyak láthatósága segít. Jó látási viszonyok között a különálló fák még felismerhetőek szabad szemmel is.

a: 2 km-ről

b: 3 km-ről

c: 4 km-ről

10. Hol nem mutat helyes eredményt az iránytű, a tájoló?

a: völgyben

b: sűrű erdőben

c: vasúti sínen állva

G. feladat: a természet szobrai

Ismerd fel a képződményeket a képek alapján!

Beküldendő a Megoldások összesítőjében található táblázat kitöltve.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

H. feladat: Településismereti és/ vagy iskolatörténeti verseny

A feladat célja: a versenyen résztvevő, 3 fős csapatok ismerjék meg alaposabban településüket és közvetlen környezetüket.

A feladat témája: a lakóhely, és az iskola illetve környékének természeti, történelmi, irodalmi, építészeti, néprajzi értékei, a településről, az iskoláról szóló legendák, történetek, mesék, szokások.

A megoldás struktúrája:

1. Feladatlap készítése
2. Verseny szervezése és értékelése

A verseny feladatai, értékelésének szempontjai:

1. A verseny kiírása, a kérdések közzététele, az eredményhirdetés módja.
A megcélzott célközönség.

2. Verseny kiírás készítése:

Tartalma:

- a verseny témájának pontos, érthető megfogalmazása,
- a felkészüléshez szükséges irodalom megadása,
- a kötelező és ajánlott felszerelés,
- egyéb fontos információk (közlekedés, múzeumok nyitva tartása stb.)
- figyelem felhívás a KRESZ szabályok betartására

3. Településismereti feladatlap készítése:

Szabályok, értékelési szempontok:

- a kérdések minimum 5 helyszínről illetve téma köré csoportosuljanak ,
- a feladatlapra maximum 25 kérdés szerepelhet, az alkérdésekkel együtt,
- a feladatlap megoldás 2 órás versenyidőbe férjen bele,
- mérje a versenykiírásban megadott irodalom ismeretét,
- a feladatok hibátlan megoldása csak helyszínek felkeresésével váljon lehetővé,
- segítse a település illetve az iskola jobb megismerését, nyújtson a település megismeréséhez értékes és érdekes információkat!

4. Megoldási kulcs készítése:

Értékelési szempontok:

- legyen tömör, rövid a megfogalmazása,
- nyújtson érdekes és értékes információkat.

5. A verseny megrendezése:

Értékelési szempontok:

- a verseny értékelése,
- elégedettségmérés eredménye,
- eredményértesítő készítése.

6. Egyéb értékelési szempontok:

- eredeti ötletek (a feladatlaponál, a rendezésnél, tartalmi és formai elemek stb.),
- dokumentáció (fényképek, térképvázlatok).

Egyéb információk:

Amennyiben egy iskola több csapatot is indít a vetélkedőn, akkor azoknak eltérő feladatlapokat kell készíteniük.

Sok sikert és eredményes versenyzést kíván a TFSZ

7. Mintafeladatok

Segítségként a települési ismereti verseny feladat megoldásához mellékleünk néhány klasszikus megoldástípust. Természetesen más megoldásoknak örülünk.

A típus: Melyik fogadóban tartották az első magyar nyelvű színelőadást Budán?

- Hány évvel ezelőtt történt?
- Hol található az épület?
- Az ajtó feletti homlokzatot mi díszíti? Rajzold le!

B típus:

- Kit ábrázol a szobor?
Melyik utcában látható?
Az utca névadójától idéztünk a verseny során.
Írd le az idézetet

C típus:

1837-ben .....villában fogták el ....., aki orvosai tanácsára üdült
itt. E vendéglő és villa a később a közelében tószzerűen fakadó forrásról kapta a nevét.